

Sygn. akt II AKa 422/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Marek Motuk (spr.)

Sędziowie: SA – Ewa Gregajtys

SO (del.) – Katarzyna Capałowska

Protokolant: sekr. sąd. Sylwester Leńczuk

przy udziale Prokuratora Anny Adamiak

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2018r.

sprawy S. M.

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłe z oczywiście niesłusznego tymczasowego aresztowania

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 19 września 2017 r., sygn. akt XVIII Ko 29/17

I utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części;

II zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. M. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu wydatków poniesionych w związku z ustanowieniem pełnomocnika oraz obciąża Skarb Państwa pozostałymi wydatkami za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

W dniu 24 maja 2017r. pełnomocnik S. M. złożył do Sądu Okręgowego w Warszawie wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy odszkodowania w kwocie 10.000 zł oraz kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 19 kwietnia 2008 r. do 18 czerwca 2008 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 19 września 2017 r. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 9 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę, zaś w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

Wyrok powyższy zaskarżył pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając powyższemu wyrokowi:

1. naruszenie prawa materialnego, mianowicie art. 444 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji uznanie, iż kwota zadośćuczynienia w wysokości 9.000 złotych jest wystarczająca, w sytuacji gdy u wnioskodawcy wskutek niesłusznego tymczasowego aresztowania, ponadto wnioskodawca stracił pewność siebie i poczucie bezpieczeństwa oraz zaufanie do wymiaru sprawiedliwości;

2. naruszenie prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 558 k.p.k. w zw. z art. 217 § 1, 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego z opinii biegłego psychiatry oraz psychologa, co doprowadziło do wydania orzeczenia na podstawie niepełnego materiału dowodowego, bowiem przedmiotowy wniosek dowodowy był konieczny do ustalenia stopnia i rozmiaru krzywdy doznanej przez wnioskodawcę wskutek niesłusznego zastosowania wobec S. M. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania;

3. naruszenie prawa procesowego, mianowicie art. 558 k.p.k. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami logiki i prawidłowego rozumowania polegającą na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji uznanie, iż kwota zadośćuczynienia w wysokości 9.000 złotych jest wystarczająca, w sytuacji gdy wnioskodawca wskutek niesłusznego tymczasowego aresztowania, czuł strach i obawę o własne życie, nie mógł się widzieć z żoną i dziećmi, nie mógł wytłumaczyć dlaczego je opuścił, zaś do dnia dzisiejszego S. M. korzysta z pomocy psychologa, żyjąc w ciągłym stresie, stracił pewność siebie i poczucie bezpieczeństwa, co w konsekwencji doprowadziło do całkowitej zmiany jego dotychczasowego życia eliminując go w zasadzie z aktywnego życia społecznego i towarzyskiego;

4. naruszenie prawa procesowego, mianowicie art. 558 k.p.k. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami logiki i prawidłowego rozumowania polegającą na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji błędne oszacowanie wysokości należnego wnioskodawcy odszkodowania, w sytuacji gdy wnioskodawca wskutek niesłusznego tymczasowego aresztowania, co oczywiste, nie mógł prowadzić działalności gospodarczej związanej z konserwacją i naprawą pojazdów samochodowych mając w tym czasie żonę oraz córkę i wnuczkę, które nie pracowały i były na utrzymaniu S. M., co doprowadziło do pozostawienia rodziny S. M. bez środków do życia;

5. naruszenie prawa procesowego, mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 232 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami logiki i prawidłowego rozumowania polegającą na błędnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i uznanie na tej podstawie, że wnioskodawca nie udowodnił wysokości roszczenia o odszkodowanie w sytuacji gdy S. M. nie mógł osiągać dochodu z w okresie od dnia 19 kwietnia 2008 roku do dnia 18 czerwca 2008 roku, zaś kwota 10.000 złotych stanowi realną kompensatę za straty jakie poniósł S. M.;

Wskazując na powyższe zarzuty wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz S. M. odsetek ustawowych od kwoty 9.000 złotych (dziewięć tysięcy złotych) za okres od dnia 19 kwietnia 2008 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania;

2. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz S. M. dalszej kwoty 91.000 złotych (dziewięćdziesiąt jeden tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 kwietnia 2008 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania;

3. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz S. M. kwoty 10.000 złotych (dziesięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 kwietnia 2008 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niewątpliwie niesłuszne stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania;

4. zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy S. M..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika jest oczywiście bezzasadna.

Przede wszystkim Sąd Apelacyjny stwierdza, iż skarżący podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania, wbrew treści art. 438 pkt 2 k.p.k., nie wskazał, że uchybienia te mogły mieć wpływ na treść wyroku. Brak tej podstawowej przesłanki wskazuje na bezzasadność apelacji pełnomocnika w powyższym zakresie.

Niezależnie od powyższego w ocenie Sądu Apelacyjnego za oczywiście bezzasadne uznać należy podniesione przez skarżącego zarzuty opisane w pkt 4 i 5 apelacji dotyczące rozstrzygnięcia w przedmiocie odszkodowania.

Z prawidłowych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd I instancji, opartych na prawidłowo ujawnionym i ocenionym materiale dowodowym wynika, iż S. M. w okresie bezpośrednio poprzedzającym okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania był zatrudniony na stanowisku kierowcy w Przedsiębiorstwie (...) w K. i uzyskiwał z tego tytułu wynagrodzenie miesięczne w kwocie 1500 zł netto. Z uzyskiwanego wynagrodzenia nie czynił żadnych oszczędności, gdyż w całości przeznaczał je na utrzymanie siebie i rodziny.

Ponadto Sąd Okręgowy trafnie też ustalił w oparciu o dokumentację przedstawioną przez pełnomocnika, iż wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą do 2007 r., a następnie zarejestrował taką działalność 24 listopada 2011 r. W świetle powyższych ustaleń jednoznacznie wynika, iż bezpośrednio przed zatrzymaniem i tymczasowym aresztowaniem S. M. nie prowadził żadnej działalności gospodarczej.

W świetle powyższego zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, iż pełnomocnik nie wykazał w żaden sposób, że działalność taka była przez wnioskodawcę prowadzona.

Do ustaleń Sądu I instancji w omawianym zakresie, opisanych szczegółowo w uzasadnieniu wyroku, nie odniósł się pełnomocnik, lecz ograniczył się w istocie do powtórzenia w apelacji żądania zawartego we wniosku o odszkodowanie.

W związku z powyższym, zdaniem Sądu Apelacyjnego, podniesione przez skarżącego zarzuty w tym przedmiocie uznać należy za wyłącznie polemiczne i gołosłowne, a w konsekwencji jako oczywiście bezzasadne.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługują także na uwzględnienie zarzuty dotyczące rozstrzygnięcia w przedmiocie zadośćuczynienia opisane w pkt 1 i 3 apelacji.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego w postępowaniu apelacyjnym zarzut niewłaściwego ustalenia kwoty zadośćuczynienia może być skuteczny tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza zasady ustalania tego zadośćuczynienia, a więc, gdy uwzględniono niewłaściwie lub nie uwzględniono niezbędnych elementów mających istotne znaczenie dla określenia wysokości kwoty zadośćuczynienia; gdy przyznano zadośćuczynienie symboliczne zamiast stanowiącego rekompensatę doznanej krzywdy (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 grudnia 2006 r., IV KK 291/06, Lex nr 324705, z postanowieniu z dnia 19 października 2010 r., II KK 196/10, Lex nr 612478, z dnia 9 lipca 2014 r., II KK 166/14, Lex nr 1488900).

Odnosząc powołane orzeczenia do realiów niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż Sąd I instancji uwzględnił wszystkie okoliczności wskazane przez pełnomocnika w apelacji i uwzględnił je przy miarkowaniu z wysokości zadośćuczynienia w takim stopniu, na jaki zasługują. Stanowisko Sądu Okręgowego w tym przedmiocie bardzo szczegółowo opisane w uzasadnieniu wyroku zostało także całkowicie zignorowane przez skarżącego.

Sąd Apelacyjny podziela także utrwalony w orzecznictwie sądów pogląd, zgodnie z którym roszczenie o odszkodowanie i zadośćuczynienie staje się wymagalne dopiero z momentem uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego. Dlatego do czasu wydania przez sąd prawomocnego orzeczenia ustawowe odsetki nie przysługują. Należą się one tylko za okres opóźnienia świadczenia wymagalnego, rozpoczynający się z chwilą prawomocności orzeczenia sądowego stanowiącego podstawę do zapłaty (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 kwietnia 2016 r., sygn. II AKA 22/16, LEX nr 2034110; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1991 r., V KRn 475/90, OSNKW 1991, z. 10-12, poz. 52; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 września 2005 r., II AKA 145/05, OSAB 2005/4/47,

KZS 2006/3/52, OSA 2006/8/48; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 października 2007 r., II AKa 148/07, KZS 2007/10/60, Prok.i Pr.-wkł. 2008/4/38; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 stycznia 2008 r., II AKa 247/07, OSAŁ 2009/1/9; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2012 r., IV KK 278/11, OSNKW 2012/9/92, Biul.SN 2012/9/12, Biul.PK 2012/4/26.).

Oczywiście bezzasadny jest zarzut wnioskodawcy opisany w pkt 2 apelacji, albowiem powołane w nim przepisy nie mają w ogóle zastosowania w postępowaniu w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia, a zatem Sąd I instancji nie mógł ich naruszyć.

Wobec tego, iż skarżący nie wskazał żadnej argumentacji podważającej prawidłowość toku rozumowania Sądu I instancji i wydanego rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny orzekł o utrzymaniu zaskarżonego wyroku w mocy, uznając wniesioną przez nią apelację za oczywiście bezzasadną.